

ΥΠ.Ε.Π.Θ., Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο (γυμνάσιο), Δ. Κ. Μαυροσκούφης (Επιμ.), *Οδηγός Επιμόρφωσης. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Αγωγή*. Θεσσαλονίκη, 2008.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

(σσ. 5-6)

Ζωή Παπαναούμ

Η διδασκαλία και η αγωγή των παιδιών και των εφήβων, προκειμένου να ενταχθούν αυτόνομα και δημιουργικά στον σύγχρονο κόσμο, είναι έργο σύνθετο και απαιτητικό, με ιδιαίτερη βαρύτητα για το ατομικό και κοινωνικό καλό. Για να το φέρουν εις πέρας με επάρκεια οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται συστηματικές βασικές σπουδές και συνεχή επιμόρφωση από τη μια μεριά και από την άλλη, την ανάλογη υποστήριξη και αναγνώριση από την υπηρεσία τους και από τον κοινωνικό περίγυρο.

Η επιμόρφωση θεωρείται σήμερα στη χώρα μας, περισσότερο από ποτέ, σημαντικό μέσο για να επιλυθούν χρόνια προβλήματα της εκπαίδευσης μας ή μέσο για να εισαχθούν με επιτυχία καινοτομικά μέτρα στα σχολεία. Από τη μεριά των ίδιων των εκπαιδευτικών, η επιμόρφωση είναι από τα βασικά αιτήματα του κλάδου από τις αρχές του 1980. Από πλευράς Υπουργείου Παιδείας πολλά κονδύλια για επιμόρφωση συνοδεύουν τα νέα μέτρα, ενώ δεν υπάρχει Έργο που δεν της αφιερώνει σεβαστό μέρος των δράσεων και του προϋπολογισμού του.

Παρόλα αυτά, η επιμόρφωση δεν έχει μαζικό χαρακτήρα, ούτε παρέχεται σε συνεχή βάση, ενώ συχνά δεν σχεδιάζεται με όρους επιστημονικούς. Συχνά, είτε αποβλέπει στην κάλυψη κενών της βασικής εκπαίδευσης (όπως η παιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), είτε έχει περιστασιακό χαρακτήρα (όπως η ενημέρωση για ένα νέο σχολικό εγχειρίδιο), ενώ τις περισσότερες φορές η συμμετοχή στην επιμόρφωση επαφίεται στα εσωτερικά κίνητρα των εκπαιδευτικών, δεν έχει, δηλαδή, ενταχθεί στους όρους εργασίας τους. Η πραγματικότητα αυτή θέτει περιορισμούς «πλαισίου» για κάθε εγχείρημα που αφορά την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Από την άλλη μεριά, μια σωστά σχεδιασμένη και οργανωμένη επιμορφωτική διαδικασία μπορεί να αποτελέσει σημαντική βοήθεια για τους εκπαιδευτικούς εκείνους που έχουν την ανάλογη διάθεση και ετοιμότητα.

Για τους λόγους αυτούς στο πλαίσιο του Έργου «Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο)», αξιοποιήσαμε τη δράση της επιμόρφωσης για να προσφέρουμε, σε όσο το δυνατόν περισσότερους, ειδική επιστημονική γνώση στους τομείς εκείνους που αφορούν ειδικότερα τη διδασκαλία και την αγωγή στο πολυπολιτισμικό σχολείο. Τα σεμινάρια που υλοποιήθηκαν ήταν ως επί το πλείστον διασχολικά, σε θέματα παιδαγωγικής κατάρτισης και αφορούσαν όλες τις ειδικότητες των εκπαιδευτικών. Υλοποιήθηκαν, επίσης, επιμορφώσεις για φιλόλογους στη θεματική της Διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως ξένης, καθώς και για διευθυντές σχολείων και σχολικούς συμβούλους σε θέματα διοίκησης. Έγιναν επίσης και ενδοσχολικές επιμορφώσεις, με θεματική που προέκρινε ο σύλλογος διδασκόντων του συγκεκριμένου σχολείου.

Επίσης, επιδιώχτηκε να διασφαλιστούν, κατά το δυνατόν, οι προϋποθέσεις αποτελεσματικότητας των σεμιναρίων. Ο στόχος ήταν διττός: α) να αποκομίσουν περισσότερα οφέλη οι εκπαιδευτικοί για τη βελτίωση της διδακτικής τους πρακτικής στο πολυπολιτισμικό σχολείο και β) να δοκιμάσουμε καινοτομικές μορφές σχεδιασμού και μεθόδευσης της επιμορφωτικής διαδικασίας. Έτσι, όχι μόνο επιδιώξαμε τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των εκπαιδευτικών ανά την επικράτεια, αλλά και οργανώσαμε αρθρωτά επιμορφωτικά προγράμματα με πειραματικό χαρακτήρα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι σημαντικός συντελεστής επιτυχίας υπήρξε η ειδίκευση και η προετοιμασία των επιστημόνων που είχαν ρόλο επιμορφωτή, οι οποίοι χρησιμοποίησαν μεθόδευση εργαστηρίου και πλούσιο επιμορφωτικό υλικό. Ο ανά χείρας οδηγός επιμόρφωσης συγκεντρώνει σε επιτομή επιλογή του υλικού αυτού, καθώς και εξειδικευμένη βιβλιογραφία, προκειμένου να αποτελέσει χρηστικό βοήθημα για εκπαιδευτικούς και επιμορφωτές.

Από τη θέση αυτή θέλω να ευχαριστήσω θερμά τους συναδέλφους οι οποίοι δέχθηκαν να συμβάλουν ως συγγραφείς στον οδηγό αυτό. Ιδιαίτερα θέλω να ευχαριστήσω την Άννα Αναστασιαδη - Συμεωνίδη, την Αναστασία Κεσίδου, τον Κωνσταντίνο Μπίκο και την Παρασκευή Χατζηπαναγιώτου, που είχαν την επιστημονική ευθύνη των επιμέρους ενοτήτων, καθώς και τον συνάδελφο Δημήτρη Μαυροσκούφη, ο οποίος με επιτυχία συντόνισε το όλο εγχείρημα.

Ζωή Παπαναούμ
Επιστημονική υπεύθυνη του Έργου

Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 2008